

Hans Linderoth, *Råoliepriser i fortid og fremtid*. Herning: Systime, 1983. 127 s., 95,00 kr.

Denne bog giver en generel, om end noget hastigt redigeret, oversigt over de væsentligste faktorer, der bestemmer prisdannelsen på oliemarkedet. Med udgangspunkt i en udbuds/efterspørgselsmodel indføres læserne i de væsentligste aktører på oliemarkedet. Samspillet mellem disse aktører behandles i en hovedsagelig deskriptiv og historisk fremstilling. Bogen rummer også kapitler om energiresourcerne og om mulige fremtidige oliepriser. Men når alt dette skal klares på blot 127 sider, er det klart, at Linderoth har måttet foretage en prioritering, og det har blandt andet betydet, at den, der søger en mere teoretisk analyse, må supplere bogen med anden litteratur. Læserne kan for eksempel blive skuffet over den manglende analyse af Rotterdam-markedets betydning og den rolle, de forskellige typer af råolie spiller, for OPECs evne til at styre prisudviklingen.

I bibliografien savnes flere af de værker, der må beteges som de mest betydningsfulde vedrørende det internationale oliemarked, som for eksempel Penroses og Adelmans. Tabellerne giver udmærkede illustrationer, og bogen rummer en god samling af bilag. Dog har nærværende anmelder problemer med bilag 23, hvor en metrisk ton sættes lig 0,308 gallon.

Bogen kan anbefales til undervisningsbrug, men den bør i så fald suppleres med en del anden litteratur.

Jerome D. Davis

Marcel Merle, *Sociologie des relations internationales*, 3. udg., Paris: Dalloz, 1981. 527 s.

Denne bog af Marcel Merle, professor ved Sorbonne, er forlængst blevet en klassiker. Dens titel kan umiddelbart overraske læseren, som kunne spørge sig sig, hvorfor titlen er de internationale relationers »sociologi« i stedet for »teorier«. Forfatteren begrundet sit valg med følgende betragtning (p. 3): »Studiet af internationale relationer fra sociologiens synsvinkel kan bidrage til at se disse i et nyt perspektiv og fremhæve visse af deres karakteristika, som måske er undsluppet andre forskere. Det er i øvrigt svært at se, hvorfor den videnskab, som behandler samfundets problemer, skulle standse ved statens grænser og undlade at beskæftige sig med de sociale relationer, som findes på globalt niveau. Omvendt bidrager udforskningen af denne del af de sociale relationer til at forny temaer og problemer i en «sociologi», som alt for længe har beskæftiget sig med de samme problemer. Over for de mange arbejder om staten og magten kan man ikke undgå at blive overrasket over den totale og systematiske mangel på en international dimension i de studerede fænomener, som om et politisk samfunds struktur og funktion kan opfattes og forstås uden for den kontekst og det miljø, i hvilke de er dannet og har udviklet sig.«

Bogen har især i denne tredje udgave, som er revideret og suppleret, flere

Hans Linderoth, *Råoliepriser i fortid og fremtid*. Herning: Systime, 1983. 127 s., 95,00 kr.

Denne bog giver en generel, om end noget hastigt redigeret, oversigt over de væsentligste faktorer, der bestemmer prisdannelsen på oliemarkedet. Med udgangspunkt i en udbuds/efterspørgselsmodel indføres læserne i de væsentligste aktører på oliemarkedet. Samspillet mellem disse aktører behandles i en hovedsagelig deskriptiv og historisk fremstilling. Bogen rummer også kapitler om energiresourcerne og om mulige fremtidige oliepriser. Men når alt dette skal klares på blot 127 sider, er det klart, at Linderoth har måttet foretage en prioritering, og det har blandt andet betydet, at den, der søger en mere teoretisk analyse, må supplere bogen med anden litteratur. Læserne kan for eksempel blive skuffet over den manglende analyse af Rotterdam-markedets betydning og den rolle, de forskellige typer af råolie spiller, for OPECs evne til at styre prisudviklingen.

I bibliografien savnes flere af de værker, der må beteges som de mest betydningsfulde vedrørende det internationale oliemarked, som for eksempel Penroses og Adelmans. Tabellerne giver udmærkede illustrationer, og bogen rummer en god samling af bilag. Dog har nærværende anmelder problemer med bilag 23, hvor en metrisk ton sættes lig 0,308 gallon.

Bogen kan anbefales til undervisningsbrug, men den bør i så fald suppleres med en del anden litteratur.

Jerome D. Davis

Marcel Merle, *Sociologie des relations internationales*, 3. udg., Paris: Dalloz, 1981. 527 s.

Denne bog af Marcel Merle, professor ved Sorbonne, er forlængst blevet en klassiker. Dens titel kan umiddelbart overraske læseren, som kunne spørge sig sig, hvorfor titlen er de internationale relationers »sociologi« i stedet for »teorier«. Forfatteren begrundet sit valg med følgende betragtning (p. 3): »Studiet af internationale relationer fra sociologiens synsvinkel kan bidrage til at se disse i et nyt perspektiv og fremhæve visse af deres karakteristika, som måske er undsluppet andre forskere. Det er i øvrigt svært at se, hvorfor den videnskab, som behandler samfundets problemer, skulle standse ved statens grænser og undlade at beskæftige sig med de sociale relationer, som findes på globalt niveau. Omvendt bidrager udforskningen af denne del af de sociale relationer til at forny temaer og problemer i en «sociologi», som alt for længe har beskæftiget sig med de samme problemer. Over for de mange arbejder om staten og magten kan man ikke undgå at blive overrasket over den totale og systematiske mangel på en international dimension i de studerede fænomener, som om et politisk samfunds struktur og funktion kan opfattes og forstås uden for den kontekst og det miljø, i hvilke de er dannet og har udviklet sig.«

Bogen har især i denne tredje udgave, som er revideret og suppleret, flere

fortrin. For det første er den skrevet i en klar og præcis form, og studerende vil ikke have nogen vanskelighed ved at læse og forstå den. For det andet er forfatterens perspektiver store og multidimensionale. Man kan naturligvis her og der føle, at han har sine egne præferencer, sine egne ideer og meninger, men - og det er det centrale punkt - han forsøger ikke at påtvinge læseren dem. Forfatteren præsenterer læseren for en menu bestående af forskellige retter, og læseren kan her vælge mellem »kokkens specialitet« og »dagens ret«.

For det tredje har disse brede perspektiver ført forfatteren til at fremlægge et virkelig globalt arbejde om internationale relationer. I de fire hovedafsnit, som bogen er opdelt i, behandles alle de store problemer, de forskellige skoler inden for faget, de internationale organisationer, interesser og følelser og endnu mange flere af de elementer, som karakteriserer de internationale forhold i vor tid.

Mehdi Mozaffari

Mario'n Mushkat, *The Third World and Peace. Some Aspects of the Interrelationship of Underdevelopment and International Security*. London: Gower Press, 1983. 260 s. \$ 31,50.

I denne bog behandles forholdet mellem udvikling og fred i den tredje verden. Den rejser spørgsmålet, om imperialismen er årsagen til konflikterne i den tredje verden, og om u-landene ville være mere fredelige, hvis i-landene lod være med at blande sig. Spørgsmålene besvares ved at gennemgå, hvad der skal forstås ved den tredje verden, og herigennem understreges det, at den tredje verden ikke kan opfattes som nogen enhed. Der er hermed givet en baggrund for den følgende gennemgang af forholdet mellem fred og udvikling, som det er blevet analyseret af økonomer og politologer, og i et andet hovedafsnit gennemgås fredsforskningens tilgang til samme emne.

Konklusionerne, som forfatterne selv trækker af denne litteraturgennemgang, er, at der er blevet lagt for megen vægt på de eksterne årsager til krige og konflikter i den tredje verden, og specielt har de mange internationale rapporter fra FN betonet, at man kunne løse problemerne ved at konvertere rustningsudgifter til udviklingsbistand. Disse løsninger afvises, og det understreges at en stor del af konfliktårsagerne og vanskelighederne ved at få igangsat en udviklingsprocess, er af intern karakter. Den tredje verdens heterogene karakter betyder også, at man ikke kan forvente resultater af internationale forhandlinger eller af u-landenes kollektive forsøg på selv at styre konflikterne.

Bogen slutter af med at argumentere for udvikling af en ny form for teori, der er anvendelig til specifikke analyser, samtidig med at den fastholder den indsigt, som imperialismeteorierne har bidraget med vedrørende sammenhænge mellem nord og syd. Der er således mange rigtige observationer og nyttige litteraturgennemgange i bogen, men ikke meget nyt.

Hans-Henrik Holm